

Nr 26.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående nedsättning av saluvärdet vid vissa försäljningar av kronoegendom; given Stockholms slott den 3 januari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 114/1933 gjorda förslag bemyndigade fjolårets riksdag (R. skr. nr 117) Kungl. Maj:t att, efter prövning av föreliggande omständigheter i vart fall och i enlighet med i statsrådsprotokollet vid propositionens avlåtande av departementschefen tillstyrkta grunder, medgiva nedsättning av saluvärdet å kronoegendom, där försäljning skulle ske med hembud eller under hand till viss köpare och försäljningsfrågan före 1932 års utgång varit underställd riksdagens prövning.

I sagda statsrådsprotokoll anförde jag i huvudsak följande.

Vid försäljning av egendom, som jämlikt riksdagens bemyndigande finge av Kungl. Maj:t försäljas utan riksdagens hörande, hade Kungl. Maj:t

medgivit nedsättning av saluvärdet såväl, och framför allt, då egendom sålts å auktion, som, i vissa fall, då egendom upplåtits med hembuds rätt till viss person. Jämväl beträffande försäljningar, där frågan varit underställd riksdagen, hade Kungl. Maj:t jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., efter auktion, godkänt försäljning till lägre köpesumma än som motsvarade det åsatta saluvärdet. Om försäljningsfrågan varit underställd riksdagens prövning och fråga uppkommit att låta hembudsberättigad person få, fortfarande med hembuds rätt, förvärva egendomen till nedsatt saluvärde, hade däremot ärendet ånyo underställts riksdagen.

Det kunde ifrågasättas, att Kungl. Maj:t av riksdagen begärde bemyndigande att i förekommande fall pröva och avgöra uppkommande frågor om nedsättning av saluvärdet å fastighet, som skulle försäljas med hembuds rätt eller under hand, även i det fall att ärendet varit underställt riksdagen. Det syntes nämligen ligga i såväl köparens som kronans intresse att så snabbt som möjligt kunna erhålla en uppgörelse om köpeskillingen. Visserligen kunde, där den hembudsberättigade eller anbudsgivaren ej ansåge sig kunna betala det åsatta saluvärdet, förordnande givas om egendomens utbudande å auktion, och därefter ägde Kungl. Maj:t godtaga den köpeskillning, som — ej sällan understigande saluvärdet — därvid bjödes. Men detta förfaringsätt medförde omgång och kostnader samt ledde understundom till att annan person, än den som kanske sedan gammalt brukat lägenheten eller eljest funnes särskilt lämplig som köpare, förvärvade denna. Då det i vissa fall föreläge sådana omständigheter, att försäljningen helst borde ske till viss person, och verkställd utredning ådagalade skäligheten av saluvärdets nedsättning, syntes det följaktligen vara lämpligt, att dylika ärenden kunde få avgöras av Kungl. Maj:t utan omgång och med undvikande av de ej oväsentliga kostnader för statsverket, som föranleddes av framställning till riksdagen i dylika frågor, vilka i regel vore av ringa ekonomisk betydelse för det allmänna. Det förutsattes självfallet, att nedsättning av saluvärdet icke komme att medgivas i andra fall, än där fullgiltiga skäl för dylik åtgärd föreläge. Likaså måste man utgå från, att Kungl. Maj:t, där fråga vore om större försäljningsärende av mera affärsmässig natur och där försäljningen skulle ske efter särskilda av riksdagen beslutade grunder, icke utan riksdagens hörande beslutade angående nedsättning av bestämt saluvärde. Det nu ifrågasatta bemyndigandet torde följaktligen böra avse allenast de fall, där hembud enligt 9, 10 eller 11 § förberörda förordning skulle ske, samt sådana härmed likartade fall, som avsåge försäljning direkt till viss namngiven brukare, ävensom försäljningar under hand enligt 13 eller 15 § förordningen.

*Departements-
chefen.*

Ifrågavarande bemyndigande för Kungl. Maj:t att i särskilda fall medgiva nedsättning av saluvärdet å kronoegendom är begränsat att avse sådana försäljningar, vartill riksdagen före 1932 års utgång lämnat medgivande. Då det jämväl beträffande därefter beslutade försäljningar kan förekomma fall, där enahanda skäl föreligga för saluvärdets nedsättning, torde ifrågavarande bemyndigande lämpligen nu böra utsträckas att avse sist berörda försäljningsärenden. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t — liksom nu — där fråga är om större försäljningsärende av mera affärsmässig natur, icke utan riksdagens hörande beslutar om nedsättning av tidigare

bestämt saluvärde ävensom att bemyndigandet även i övrigt tillämpas på samma sätt som nu.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att förberörda av 1933 års riksdag åt Kungl. Maj:t givna bemyndigande att i vissa fall medgiva nedsättning av saluvärdet å kronoegendom skall gälla även beträffande efter 1932 års utgång beslutade försäljningar av den art, varom i bemyndigandet är fråga.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rune Thygesen.